

Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі
Семей қаласының мемлекеттік медицина университеті
Жалпы фармакология және дәлелді медицина кафедрасы

ИӨЖ

Тақырыбы: Тырыспаға қарсы және психотроптық дәрілік заттардың клиникалық фармакологиясы

Орындаған: Сакенова С. 630-топ, ЖТД
Тексерген:

Өскемен, 2015 ж

Жоспар:

- I Кіріспе
- II Негізгі бөлім –
 1. Психотропты заттардың классификациясы
 2. Антипсихозды заттар, әсер ету механизмі, фармакокинетика, көрсеткіштері, қарсы көрсеткіштері, нейрорептиктиктерді дұрыс таңдау негіздері, жанама әсерлері, басқа дәрілермен өзара байланысы;
 3. Транквилизаторлар, әсер ету механизмі, фармакодинамикалық эффектісі, фармакокинетикасы, көрсеткіштері, қарсы көрсеткіштері, дозалау тәртібі, жанама әсерлері, басқа дәрілермен өзара байланысы;

-
4. Антидепрессанттар, әсер ету механизмі, фармакодинамикалық эффектісі, фармакокинетикасы, көрсеткіштері, қарсы көрсеткіштері, дозалау тәртібі, жанама әсерлері, басқа дәрілермен өзара байланысы;
 5. Психостимуляторлар, әсер ету механизмі, фармакодинамикалық эффектісі, фармакокинетикасы, көрсеткіштері, қарсы көрсеткіштері, дозалау тәртібі, жанама әсерлері, басқа дәрілермен өзара байланысы;
 6. Нейрометаболикалық стимуляторлар, әсер ету механизмі, фармакодинамикалық эффектісі, фармакокинетикасы, көрсеткіштері, қарсы көрсеткіштері, дозалау тәртібі, жанама әсерлері, басқа дәрілермен өзара байланысы;

- 7. Нормотимиктер, әсер ету механизмі, фармакодинамикалық эффектісі, фармакокинетикасы, көрсеткіштері, қарсы көрсеткіштері, дозалау тәртібі, жанама әсерлері, басқа дәрілермен өзара байланысы;
- 8. Ұйықтататын заттар, әсер ету механизмі, фармакодинамикалық эффектісі, фармакокинетикасы, көрсеткіштері, қарсы көрсеткіштері, дозалау тәртібі, жанама әсерлері, басқа дәрілермен өзара байланысы;
- 9. Тырыспаға қарсы заттар, клиникалық фармакологиясы
- III. Қорытынды
- IV. Пайдаланған әдебиет

Кіріспе

Адам организмiнiң эмоциясына, тәртібіне және когнитивті функцияларына таңдаулы әсер ететін препараттарды психотропты заттар деп атаймыз. БДҰ-ның деректері бойынша, дамыған елдер ішінде тұрғындардың 1/3 –і психотропты препараттарды қабылдайды. Сонымен қатар, осы дәрілік заттарға 20% рецепт жазылады. Қазіргі кезде аталған дәрілік заттардың жаңадан шыққан буындарының шығарылу есебінен тиімділігімен көрінеді.

Психотропты заттар

Психолептикалық
заттар

Антипсихотиктер

Транквилизаторлар

Тимоизолептиктер

Психоаналептикалық
заттар

Антидепресанттар

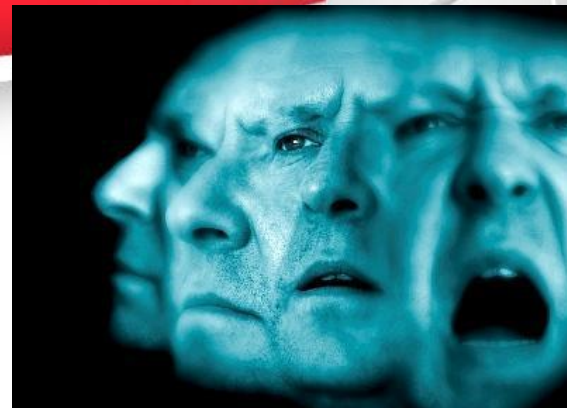
Психостимуляторлар

Нейрометаболикалық
стимуляторлар

Антипсихозды заттар

НЕЙРОЛЕПТИКТЕР – ОЖЖ тежеуші әсер береді, олар адам есін бұзбайды антипсихотикалық әсер көрсетеді /сандырақ, көзге елестеу сезімдерді жояды/. Нейролептиктердің бірнеше әсерлері бар. Ең басты әсерлері тыныштандырғыш әсер стимуляторлардың әсерін төмендеті, психомоторлы қозу бәсеңдейді, қорқыныш сезім бәсеңдейді, қарсы әсері төмендейді және басқа шизофрениясы бар науқастардың психологиялық синдромдарын емдейді.

Нейролептиктердің әсерлері:

**Антипсихотикал
ық**

Седативті

Гипотермиялық

Потенцирлеуші

Құсыққа қарсы

**Экстрапирамида
лық өзгерістер**

Антипсихоздық эффектінің күші

клозапин

галоперидол
трифлуперидол

оланзапин

тиопроперазин
трифлуоперазин
флуфеназин
перфеназин

зуклопентиксол

рисперидон
палиперидон

кветиапин

зипразидон
сертиндол

хлорпромазин

амисульприд
арипипразол

тиоридазин
перициазин
хлорпротиксен

сульпирид

левомепромазин

флупентиксол

Седативті әсер ету күші

Белсенді әсер ету күші

Негізгі механизм әсері: Нейролептиктер дофамин рецепторларына тежеуші әсер көрсетеді мидын әр бір бөлігіне. D₂-рецепторларына тежеу арқылы психотикалық әсері байқалады. Дофаминнің медиаторлы белсенділігін тежеу арқылы кері жағымсыз әсері байқалады экстрапирамидалық өзгерістерде паткинсонизмге ұқсас. Бұл кара субстанцияға және ала денешікке әсеріне байланысты осы аймақта рецепторлар көп орналасады дофаминге сезімтал дофамин рецепторлардын тежеуі арқылы гипофиздағы нейролептиктер пролактин секрециясын жоғарылатады. Гипоталамуска әсерімен нейролептиктер кортикотропты және соматотропты гормондарының секрециясын тежейді

Нейролептиктердің әсер ету механизмі

Локализация
Мезолимбическая и мезокортикальная системы (эмоциональное состояние)
Гипоталамус-гипофиз (температура тела)
Экстрапирамидная система (кинез)
Триггерная зона рвотного центра

Нейролептиктердің седативті әсері альфа-

адренорецепторлардың гистаминорецепторлардың тежелуіне байланысты.

Нейролептиктер адренорецепторларды /нейрондарына/ тежеу арқылы ретикулярлы фармациянын нейрондарына, афференті жолмен ететін импульстарды тежейді.

Гипотензивті әсер: олда альфа-адренорецепторлардың байланысты. Қусыққа қарсы әсері сопақша мидағы тригер аймағындағы дофамин рецепторларды тежеу арқылы жүреді.

Гипотермиялық әсер: Гипоталамустағы сертотонин рецепторлары адренорецепторларды тежеу арқылы сонын нәтижесінде шеткейрі тамырлар. Кенейді жылудын шығуы жоғарылайды. Тыныс алуға қатысатын ферменттердің белсенділігі төмендейді жылудың пайда болуын баяулайды.

Нейролептиктердің химиялық құрылысына байланысты жіктелуі.

Фенотиазин туындылары:
аминазин /хлорпромазин,
лоргактил/, трифтазин
/стелазин/, левомепромазин
/пицерцин/, фторфеназин
/модитен/, энитразин
/пиоголефен/, этаперазин
/фентазин/, тиоридазин
/сонапакс/.

Тиоксантен
туындылары:
хлопротиксен

Бутирофенон
туындылары:
галоперидол
/галофен/,
дроперидол.

Бензодиазепин
туындылары:
клозапин
/азалептин/.

Индол
туындылары:
карбидин

Аралас бензамидтер:
сульпирид /эглонил/,
псиаприд / тридал/.

